

25

1. אלהינו לא שנו

וְעָשׂוּ אֶרֶץ. טַעַם שֶׁקָּרָאָנוּ לְשָׁמַיְךָ אֶת
דְּבָרוֹ הַטּוֹב מִכָּל הַתַּלְמִיד שֶׁבָּקֵלֶם אָמַר
וְעָשׂוּ שְׁלֹחַן וְעָשׂוּ מִנְהַל גּוֹי וְאֵת הַמְּשַׁפֵּן
תַּעֲשֶׂה וְעָשׂוּ אֶת הַמּוֹרָס עֲצֵי יִגְוִי, וְגַם
בַּפְּרָשׁי הָאֶרֶץ עָצְמוּ עִמָּךְ אָמַר בְּנֻכָּת דְּכָתִיב
וְעָשׂוּ אֹתוֹ וְצִיָּקָה לּוֹ וְעָשׂוּ בְּדֵי יִגְוִי, אוֹלֵי
שְׁרָמָה שְׁאֵין גִּיפְהָ שֶׁל תּוֹרָה יָכוֹל לְהִתְקַשֵּׁר
אֶלָּא בְּקִלְלוֹת פֶּל יִשְׂרָאֵל וְאֵין מִצִּיאֵהוּ עֵוֹלָם
יָכוֹל עֲשׂוֹת פֶּל עֲקָרֵי הַתּוֹרָה וְזֶה לֹךְ הַאֹת-אֵם
הוּא מָהֵן גֵּרֵי זֶה אֵינוֹ מְקַשֵּׁם נְתִיבֵי כִּד מִתְּנָת
פְּהָה וּפְדִירוֹן בְּכּוֹד וְכוּ' וְאֵם הוּא יִשְׂרָאֵל גֵּרֵי
אֵינוֹ יָכוֹל לְקַשֵּׁר מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁבְּהַקְרֵבֵת
הַקְּרִיבוֹת וְדִינֵיהֶם אֲשֶׁר רַבֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁבְּהֵם
וְכֵן לִי וּבְקִלְלוֹת פֶּל יִשְׂרָאֵל קְיָמוּ קְלָלוֹת
עֲקָרֵי הַתּוֹרָה, לְזֶה אָמַר וְעָשׂוּ לְשׁוֹן רַבִּים,
וּבִשְׂאֵר פְּרָשֵׁי הַפָּסֵק הָאֶרֶץ אָמַר לְשׁוֹן יָחִיד פֶּי
לְמַעַן פֶּלִי הַתּוֹרָה שֶׁהֵם לֹמְרֵיהָ וְעִמְלִיהָ
וְהַתְּכוּמֶיהָ יְכוֹלִין לְהִתְקַשֵּׁר מֵאָדָם אָחֵר:

2. ה"ה קורן על סוף ג' חזק

ת"ר הרואה אוכלמי ישראל אומר ברוך חכם
הרויב. לפי שאין דעתו דומת זלו' ואין פרצופיהם דומים זו
לזו', כל שישתכל יותר האדם בתוכו הנפשות הפרטיות של
בנ"א יותר ישתומם על ההבדל הגדול שיש בין תכונה לתכונה,
כין מצד החינוך והלימוד שהכה שורש בלב כ"א באורה פרטי
ומשונה משל זולתו, כין מצד התכונה הטבעית הקבועה בטבע
היצירה, הפועלת ג"כ על המראה הפנימי של הגוף. ומ"מ דוקא
ע"י השינויים הם מתאחדים כולם למטרה אחת, לבנין העולם
בתעודתו הראויה לו. הרי יש להתפלאות על החכמה העליונה,
שע"פ הרויב הפנימיים היהודים וגלויים רק לפנינו יח' מתקשרים
ומתיחסים כל אלו ההפכים זה לזה, עד שע"פ צירוף כל הדיעות
הפרצופיים השונים יבא בנין הרמוני מתאים מאד. ואלמלא
היתה ידיעה לבני אדם בדבר השינוי הפנימי שלהם, לא ה"י כ"א
מושך כ"כ לחוגו בקנאה יתירה והיתה הפרטיות מתבטלת,
ומתוך ביטול הפרטיות לא ה"י חומר לבנות את הכלל. ע"כ שם
השם יח' בטבע, שכל יחיד שבכבנ"א אינו מתיחס אל העולם כ"א
ע"פ פרטיותו ומתגדר בה, ע"כ הוא משלים את הראוי לו.
ולפעמים הוא רואה רצונותיו של חברו כאילו הם מיותרים
בעולם, ואילו ה"י דעתו קרובה כ"כ לצירוף כל חברו כמו
שהוא קרוב לשל עצמו, ה"י מתחלש אצלו התיחדותו לעצמו ה"י
חסרון בהשלמת פרטו, עד שמזה היתה תוצאה לחסרון השלמה
אל הכלל כולו. ע"כ נשארו בגלוי השינויים בכל תקפם, ובפנים

3. ה"ה קורן על סוף ג' חזק

מרגלא בפומייהו דרבנן דיבנה אני כרי וחבירי כרי
כו'. הסיבות שחסרה בכבנ"א אהבת רעים כאמת, הנה
בפרטיות רבות, אבל עיקרה היא אהבת עצמו שעוברת כל
גבול ובאה מפני חוסר הבנה, שבהרגשה אינו מרגיש כ"א את
עצמו ואינו משתמש בשכלו להשקיל שתנאי המציאות שווים לו
ולזולתו. והנה יש כאן פרטים שראוי לכל בן דעה לשום אל
לב ומאיל"י תבוא בלבבו אהבת הבריות: א', שבכללות יסוד
החיים ואהבת החיים וצרכניהם הכלליים אין הבדל בינו ובין
זולתו, ואפ"י אם יהיו נבדלים במעלות רבות בחכמה וכו"ו
אין זה נוגע לעצם חפץ החיים וזכות החיים. ב', צריך לדעת
שהילוקים שבין מעלותיהם אינם חילוקים עצמיים, שראוי
בשביל כך להיות רחוק מרגשותיו של חברו, שאינם כ"א
מקרים חיצוניים. ע"כ אמר ע"ד עיקר זכות החיים אני כרי
וחבירי כרי, ועל הדבול, שאינם כ"א חיצוני, אמר, אני
מלאכתי כעירי והוא מלאכתי בשדה, ובשביל כך אין שום מקום
להמעיט זכויותיו בעצם החיים הראויים לכל כרי, ג', האדם
מרגיש בתיודותו ומעלות שלו לפי מצבו, צריך לצייר שכל יש
מעלות ג"כ בכל מצב ומצב, וכ"א מוצא את עצמו מועיל בעולם
לפי ענינו. כשם שאנו משכים למלאכתי כך הוא משכים
למלאכתי, ד', שלילת המעלות, שהוא רואה ומרגיש שאין
לחבירו אותן המעלות שהוא מרגיש בעצמו לפי מצבו. ע"ז צריך
לצייר, שהכי נמי יש לחבירו בהחלט לפי תנאי מצבו מעלות
כאלה, שאי אפשר שימצאו בו. למשל, חבירו שאינו חכם אין בו
מעלת החכמה, אפשר שיש בו מעלת הנדיבות שאין בו. זהו כשם
שהוא אינו מתגדר במלאכתי, להיות לו יתרונותי הראויים לפי
מצבי, כך אני איני מתגדר במלאכתי וחסידים לי יתרונות שלו.
לא נשארת שום טענה שיאמר אדם שהוא נעלה על חבירו עד
שיביט עליו מגבוה ולא יחשבהו, כ"א מה שיחשב השלם ביותר
במעשים ובחכמה שהוא טוב בעיני ד' מנונו, מפני שבכלל הוא
מרבה וחבירו ממעט, אבל ג"ז הבל, שעיקר השלימות של
מציאות חזן בעיני ד', תלוי רק בשלימות הלב וטהרתו, וזה אין
כל אדם יוכל לדעת מטמננות של חבירו, שיש שלפי ערכו
וחכמתו ומצבו, לבכו טוב מאד לפני ד', כין שאין ביכולתו
להשיג יותר, והשלם ביותר אינו יוצא יד"ת. ע"כ כין שאחד
המרבה ואחד הממעט ובלבד שיוכין אדם דעתו לשמים, עיקר
תלוי בחילוק השלימות של כוונת הלב וזה נעלם מכל אדם. ע"כ
ראוי לכל אדם, אפ"י הגדול בחכמה ובכבוד, שיתשוב כל אדם
שחם כיו מעלתו ושום לו לענין לכבוד ולאחכם באמת.

4. ה"ה קורן על סוף ג' חזק

הוא ה"י אומר כמה יגיעות ינע ארה"ר כו', חרש
כו', וכמה יגיעות כו', גזו כו' ואני משכים ומוצא כו' כל
אומניות שוקדות כו' ואני משכים ומוצא כל אלו לפני.
מצד חילוקי המקצועות הצריכים לעבודת ישו בו של עולם
מיוכר הוא חילוק התכונות, שכו"א ואחד ויפה לו הקב"ה אומנתו
בפניו. זה יה"י נוטה יותר לצרכים החומריים הפשוטים, פת
לאכול, ומה יסתעפו מקצועות מלאכה שונים, שלבירורה של
כל אחת מהם והתיחדותה באדם אחד להיות מסור אליה צריך
נטיה מיוחדת, שלצורך הנטיה צריך שתה"י נפשו מיוחדת
ומוכשרת לכך, ועל פיה יולד שינוי ג"כ בדיעותיה ותכונותיה,
ועל אחת כמה וכמה בחילוק המקצועות היותר רחוקות זמ"ו,
כמו הנטיה לצרכים אנושיים כענין הבגדים, שבהם יש כבר
צירוף של יופי ומוסריות עם התועלת החמרי, שלהיות נוטה
בכשרונות מיוחדים ומובדלים יותר וזה ההבדל גורר אחריו
הבדל של נטיות ושל מדות ודיעות. ומה נאמר עוד להמקצוע
המתרחב באומנות ע"ד הרחבת החיים בדברים שבאו רק
להרחיב דעתו של אדם, ככל המדות היופיי, הצירור הזמרה
וכו"ו, שהם בכלל האומניות שהבדלי הכשרונות א"א שיצאו
לאור כ"א ע"י הבדלי תכונות. ואיך יה"י האדם, שעבור צרכיו
במילואם דרושים המון תכונות שונות ונבדלות שבכללם ג"כ
חילופים רבים בכחות הנפשיים, להיות מדמה בעצמו שטוב ויפה
ה"י לעולם שיהיו כל בנ"א דומים אליו בתכונותיו ורגשותיו,
שמזאת המחשבה הרעה באה חסרון הסבלנות וצרות עין ושנאת
הבריות. ע"כ הביע אומר לחבב את כל האדם ע"פ השימה אל
הלב לראשי הצרכים המבדלים את עוסיקיהם בכל ארחותיהם,
והם יחד משלימים את תשימשן של בריות, בתומריות, פת
לאכול, בהכרחים אנושיים ונטיות מוסריות עם התועלת החומרי
יחד. בנו ללבוש, עם הכשרון להרחבה של דעת וחשבון
במלאכת חרש וחושב לשכלול החיים. כל האומניות השוקדות
וכאוות לפתח כתי, ומביאים קורת רוח והרחבת דעת בעולמי
הפרטי. ע"כ את כולם אאהוב וכולם אכבד, וכל החילופים
והשינויים הרחוקים ושונים זה מזה לפי התיצניות, אדע שיש
להם קשר של שלום ואחדות ע"פ החכמה העליונה הפנימית של
חכם הרויב כ"א, שברא כל אלה לשמשני, ואת כולם אחבק
באהבה.